

Saavutettavuus

Finnan tavoite on tarjota käyttäjille helppokäyttöinen ja saavutettava palvelu, joka on rakenteeltaan että ulkoasultaan selkeä ja jota voi käyttää ruudunlukijan tai muun apuvälineen avulla. Finnaa tulee koskemaan myös tuleva saavutettavuusdirektiivi, jonka tavoitteena on ihmisten yhdenvertaisuus digitaalisessa yhteiskunnassa ja yhdenmukaiset vaatimukset saavutettavuudelle. Direktiivi tulee koskemaan kansallista näkymää finna.fi sekä Finnaan kuuluvien organisaatioiden omia näkymiä.

Teknisesti tämä tarkoittaa että Finnan pitää noudattaa [WCAG 2.1 kriteeristön AA-tasoa](#).

WCAG 2.1-ohjeistusta saatavilla myös [suomeksi](#).

Saavutettavuusdirektiivi tulee koskemaan kaikkia yleisölle olevia avoimia www-sivustoja ja niiden sisältöjä, paitsi seuraavia poikkeuksia:

- Toimistosovellustiedostot, jotka julkaistu ennen 23.9.2018
- Kulttuuriperintöaineistot (joita ei voida tehdä saavutettavaksi)
- Kartta-aineistot (jos tiedot navigointia varten ovat saavutettavassa muodossa)

Aikataulu direktiivin soveltamiseen

- Direktiivi tuli voimaan 22.12.2016.
- Kansallinen saavutettavuuslainsäädäntö pyritään samaan voimaan 1.9.2018 (osana kansallista lakia digitaalisten palvelujen tarjoamisesta)
- Vaatimuksia sovelletaan
  - 23.9.2018 jälkeen julkaistuihin verkkosivustoihin 23.9.2019 alkaen (vuoden siirtymäaika)
  - Ennen 23.9.2018 julkaistuihin verkkosivustoihin 23.9.2020 alkaen (kahden vuoden siirtymäaika)

Mitä Finnaan kuuluvan organisaation pitää ottaa huomioon saavutettavuudessa omassa Finna-näkymässä?

- Finna-toimisto vastaa, että Finnan koodi noudattaa WCAG 2.1 kriteeristön AA-tasoa
  - Mikäli huomaatte puutteita toteutuksessa, raportoikaa niistä Finna-postiin: finna-posti(at)helsinki.fi.
- **Organisaation vastuulle jäävät hallintaliittymän kautta tehdyt omat muutokset sivupohjiin ja tyylitiedostoihin**
  - Mikäli olette muuttaneet Finnan perusteeman värejä, tarkistakaa että tekstin ja taustan välille jää tarpeeksi kontrastia (kontrastisuhde pitää olla vähintään 4.5:1 normaali tekstillä ja otsikoissa 3:1. Kontrastin tarkistaminen käy helpoiten käyttämällä [Wave-työkalua](#)). [Lisätietoa värrien käytöstä ja kontrastin tarkistamisesta omassa Finna-näkymässä](#)
- Tarkistakaa, että Finna-näkymään tuotettu oma sisältö noudattaa WCAG 2.1 kriteeristön AA-tasoa (Huom! koskee myös RSS- uutissyötteiden sisältöjä sekä esimerkiksi PDF-tiedostoja, Microsoft Office -tiedostoja ja vastaavia avoimen lähdekoodin tiedostoja, jotka on julkaistu sivustolla 24.9.2018 jälkeen).
- Vältä kääntä kapulakielen käyttöä verkkosisällöissä. Noudattakaa selkeän verkkosisällön kirjoittamisen periaatteita.

Saavutettavuusseloste ja palautelomake liittyen saavutettavuuteen

Saavutettavuusdirektiivi velvoittaa, että Finnaan lisätään saavutettavuusseloste ja siihen liittyvä palautelomake. Malli saavutettavuusselosteesta tulee komissiolta viimeistään 23.12.2018. Nämä tullaan lisäämään Finnaan keskitysti. Saavutettavuusseloste tulee sisältämään kuvauksen saavutettavuudesta, mittaustuloksia liittyen saavutettavuuteen, perustelut kohtuuttoman rasisiteen käytöstä, sekä kuvauksen palautemekanismista. Palautelomakkeen avulla kuka tahansa voi ilmoittaa asianomaiselle julkisen sektorin elimelle siitä, että verkkosivusto ei täytä saavutettavuusvaatimuksia.

Aikataulu saavutettavuusdirektiivin soveltamiseen Finnassa

Työkokonaisuus	Aikataulu	Vastuu
WCAG 2.1 tason AA korjaukset Finnaan sekä tarkistus, että HTML-elementtejä on käytetty semanttisesti oikein	tammikuu 2019	Finna-toimisto
Oman Finna-näkymän tarkistus ja korjaus WCAG 2.1 tason AA mukaiseksi (näkyään tehdyt omat muutokset sivupohjiin ja tyylitiedostoihin)	23.9.2019 mennessä	Organisaatiot
Palautelomakkeen lisäys	tammikuu 2019 (arvio, odottaa tarkempaa ohjeistusta kansallisen lain valmistelijalta)	Finna-toimisto
Saavutettavuusselosteen lisäys	tammikuu 2019 (arvio, odottaa tarkempaa ohjeistusta kansallisen lain valmistelijalta)	Finna-toimisto
Ulkopuolinen arviointi palvelun saavutettavuudesta, testausta yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa, jolla on autenttinen käyttökokemus.	joulu 2018 - tammikuu 2019	Finna-toimisto

Miten saavutettavuusvaatimusten toteuttamista valvotaan?

Suomessa saavutettavuuden valvonnasta vastaa Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI), joka myös antaa neuvontaa saavutettavuusvaatimuksista. Alkuvuonna 2019 avataan uusi sivusto www.saavutettavuusvaatimukset.fi, jonne AVIn tuottama ohjeistus ja tieto keskitetään.

Esimityksiä

[Finnan saavutettavuus-webinaari \(21.11.2018\)](#)

Lisätietoa ja oppaita liittyen saavutettavuuteen

[Saavutettavuusdirektiivi ja sitä seuraava kansallinen lainsäädäntö \(Valtiovarainministeriö\)](#)

[Verkkopalvelujen saavutettavuus \(Aluehallintovirasto\)](#)

[Celian verkkopalveluiden saavutettavuus –sivustot](#)

[Papunetin saavutettavuus ohjeet ja oppaat](#)

[Yleisten kirjastojen saavutettavuussuositus](#)

[Näkövammaisten liiton saavutettavuus verkossa ja mobiililaitteissa -sivusto](#)

[The A11Y Project - A community-driven effort to make web accessibility easier](#)